

CIRCULAR 2/1999 SOBRE ASSISTÈNCIA JURÍDICA EN L'ÀMBIT PENAL AL PERSONAL QUE PRESTA SERVEIS EN L'ADMINISTRACIÓ PENITENCIÀRIA

El Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública regula en el capítol dedicat als drets dels funcionaris, el deure jurídic de la Generalitat de protegir el seu personal en l'exercici de les seves funcions i el correlatiu dret d'aquests a ser assistits i protegits per la Generalitat envers qualsevol amenaça, ultratge, injúria, calúmnia, difamació i, en general, envers qualsevol atemptat contra la seva persona o els seus béns, per raó de l'exercici de les seves funcions.

En l'àmbit de la prestació dels serveis penitenciaris, en ocasions es produeixen fets que són constitutius d'il·lícit penal i dels quals són persones perjudicades persones al servei de l'Administració penitenciària; d'altra banda, el personal al servei de l'Administració penitenciària sovint ha de comparèixer com a testimoni o perit en actuacions judicials i també de vegades el personal és encausat en procediments penals com a conseqüència de denúncies presentades arran de la prestació del servei públic.

Sempre que no sigui incompatible amb els interessos de la Generalitat i d'acord amb les previsions de la normativa vigent, l'Administració ha de prestar l'assistència jurídica adequada als treballadors públics quan per fets relacionats amb l'exercici del seu càrrec se segueixi contra ells un procediment judicial, quan, també per fets relacionats amb l'exercici del seu càrrec, tinguin la condició de perjudicats en el procediment penal que s'entauli o, en general, quan per qualsevol motiu hagin de comparèixer en actuacions penals davant dels òrgans jurisdiccionals corresponents com a conseqüència de l'exercici de la funció pública.

Ateses les disfuncions constatades en la pràctica diària en relació amb els corresponents procediments d'assistència jurídica i la necessitat d'actualitzar les instruccions donades en relació amb aquests procediments, en el marc del que disposen el Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat i el Decret 257/1997, de 30 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament que la desenvolupa, es fa necessari dictar una Circular que unifiqui els criteris seguits en els diferents centres penitenciaris i que clarifiqui el procediment que cal seguir en els casos que donen lloc a la possibilitat d'obtenir assistència jurídica a càrrec de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

1. Àmbit d'aplicació d'aquesta Circular

Aquesta Circular es refereix al procediment d'assistència jurídica a càrrec de l'Administració de la Generalitat que poden instar totes les persones que presten serveis a l'Administració penitenciària i que hi estan vinculades per una relació de les definides per l'article 10.2 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre.

2. Assistència jurídica que dóna l'Administració de la Generalitat

D'acord amb la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat i el Decret 257/1997, de 30 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament que desenvolupa la llei esmentada, l'assessorament en dret i la representació i la defensa jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya i de la seva Administració són exercits pels advocats que integren el cos d'advocats de la Generalitat.

Si les necessitats del servei ho requereixen i en casos excepcionals, amb resolució motivada prèvia del director del Gabinet Jurídic poden exercir aquesta representació i defensa jurídica, amb l'abast que determini l'habilitació corresponent, funcionaris de la Generalitat del Grup A i que siguin llicenciats en dret.

Així mateix i amb caràcter excepcional, la normativa vigent preveu que el president de la Generalitat o el conseller competent puguin autoritzar que l'assistència jurídica al personal al servei de l'Administració s'encarregui a un advocat col·legiat, amb l'informe previ del director del Gabinet Jurídic.

Així, l'assistència jurídica al personal al servei de l'Administració penitenciària es vehicularà normalment mitjançant els advocats del Gabinet Jurídic i de manera excepcional mitjançant la designació d'un advocat col·legiat. No obstant això, quan l'assistència sol·licitada no requereixi la representació i defensa jurídica mitjançant un advocat, es podrà dur a terme mitjançant l'assessorament per personal tècnic del Departament de Justícia.

En general, les persones compreses dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta circular poden sol·licitar assistència jurídica sempre que hagin de comparèixer davant dels òrgans jurisdiccionals penals amb ocasió de l'exercici dels seus càrrecs. Els supòsits que, en general, donaran lloc a la defensa jurídica mitjançant un advocat del Gabinet Jurídic o, excepcionalment, d'un advocat col·legiat són els següents:

- Quan s'entauli un procediment judicial penal contra aquelles persones que presten els seus serveis en l'Administració penitenciària i que estan

compreses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Circular, per fets esdevinguts en l'exercici de les seves funcions.

- Quan a conseqüència de fets relacionats amb l'exercici del seu càrrec, les persones que presten serveis en l'Administració penitenciària i que estan compreses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta circular resultin perjudicades pels fets esdevinguts i vulguin exercitar accions judicials.

Cal tenir en compte, però, que l'article 9 de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, determina que l'advocat de la Generalitat pot assumir la defensa per actes o omissions comesos en l'exercici del càrrec que no puguin ser constitutius d'algun dels delictes contra l'Administració pública tipificats en el títol XIX del llibre II del Codi penal, i dels quals pugui resultar alguna responsabilitat per a la institució o per al funcionari, llevat que els interessos d'aquest i els de la Generalitat siguin oposats o contradictoris.

3. Procediment per sol·licitar assistència jurídica a càrrec de l'Administració de la Generalitat

En general, cal que les persones que estiguin en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Circular i vulguin rebre assistència jurídica a càrrec de l'Administració de la Generalitat ho demanin per escrit, mitjançant una sol·licitud adreçada al director de l'establiment penitenciar on presten els seus serveis a la qual han d'acompanyar una còpia de la documentació que tinguin en relació amb el procediment judicial, si s'escau.

El director de l'establiment penitenciar ha de valorar la petició d'assistència jurídica i ha d'emetre un informe, en el qual cal que valori si els fets pels quals se sol·licita l'assistència jurídica han tingut lloc per raó de l'exercici de les funcions pròpies de la persona que la sol·licita.

La petició d'assistència jurídica, l'informe del director de l'establiment penitenciar (ja sigui en sentit favorable o desfavorable), i tota la documentació de què disposi el centre penitenciar que sigui relativa a l'assumpte en relació amb el qual se sol·licita assistència jurídica s'han de trametre a aquesta Direcció General mitjançant el Servei d'Assessorament Jurídic i Inspecció perquè aquesta Direcció General faci la proposta corresponent i l'elevi a la consellera de Justícia.

4. Cas específic que el personal al servei d'aquesta Administració comparegui en qualitat de perjudicat per accions protagonitzades per interns de centres penitenciaris

Atesos els problemes detectats darrerament, ja que en algunes ocasions el personal perjudicat no té coneixement de les actuacions judicials dutes a terme fins al moment del judici oral, abans que es faci la tramesa dels corresponents comunicats de fets a l'autoritat judicial és convenient que el personal perjudicat manifesti de manera expressa la voluntat d'exercir accions penals en el marc del procediment que s'incoï.

Caldria, doncs, que en el mateix moment en què la direcció del centre penitenciari comunicui a l'autoritat judicial competent els fets esdevinguts per si poden ser constitutius d'il·lícit penal, es constati i manifesti de forma expressa la voluntat d'exercir accions dels perjudicats directes pels fets esdevinguts. Això, lògicament, independentment del fet que els perjudicats pel presumpte il·lícit penal comès puguin mostrar-se part en la causa penal d'acord amb les normes vigents en matèria de procediment penal.

Amb posterioritat, si el funcionari ho considera convenient, pot sol·licitar l'assistència jurídica a càrrec de l'Administració de la Generalitat d'acord amb el procediment descrit amb anterioritat.

Disposicions finals

En rebre aquesta Circular, se n'ha d'acusar recepció al Servei d'Assessorament Jurídic i Inspecció d'aquesta Direcció General.

La Circular ha de ser llegida en la primera reunió de la Junta de Règim i Administració que tingui lloc després de rebre-la, perquè se'n tingui constància i se'n prengui coneixement.

Barcelona, 17 de març de 1999

El director general

Ignasi Garcia i Clavel